

Asia: VN/31908/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit leikkaustoimintaa koskevista muutosehdotuksista (terveydenhuoltolaki 45 §)

-

Kommentit kiireellisen hoidon tarpeen arviota ja kiirevastaanottotoimintaa koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 1 ja 2 momentti)

-

Kommentit monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen keskittämistä koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 3-5 momentit ja voimaansäilyttämislain 59 §:n kumoaminen)

-

Kommentit ympärivuorokautista perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystystä koskevista sääntelyehdoista (terveydenhuoltolain 51 §:n 6 momentti)

Kymenlaakson kauppakamari toimii maakunnan yritysten ja elinkeinoelämän edustajana. Kymenlaakso on Suomen merkittävin metsäteollisuuskeskittymä, lisäksi maakunnassa on kemianteollisuutta, elintarviketeollisuutta ja laajaa vientisektorin teknologiateollisuutta, kaupan ja palveluiden suuryrityksiä, maan suurin vientisatama sekä kuusi kaupunkia/kuntaa. Maakunnassa toimivat LUT-yliopisto, maan suosituin ammattikorkeakoulu Xamk sekä isot ammattioppilaitokset ja vapaan sivistystyön laitokset.

Yritysten merkitys maakunnan elinvoimalle on merkittävä, siksi pidämme esitystä Kouvolan yöpäivystyksen lopettamisesta laajana maakunnan elinvoimaan, pito- ja vetovoimaan sekä koko Itä-Suomen turvallisuuteen erittäin haitallisesti vaikuttavana virhearviona.

Kymenlaakson suurimmassa kaupungissa sijaitsevan Kouvolan Ratamokeskuksen ympärivuorokautisen terveydenhuollon päivystyksen lopettaminen olisi vakava, negatiivinen signaali alueen yrityksille ja Kymenlaaksoon uusia investointeja suunnitteleville tahoille. Toimivat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut ovat alueen asukkaiden, yritysten, viranomaisten ja toimijoiden kriittinen hyvinvoinnin ja turvallisuuden perusta, ja tukevat alueen kasvua, elinvoimaa ja väestönkehityksen kasvua. Palvelujen karsiminen vaikuttaisi Kymenlaakson pito- ja vetovoiman heikkenemiseen.

Kymenlaaksossa on lähes 10 000 yritystä. Yritysten odotetaan lisäävän investointeja ja kasvavan vihreän siirtymän tuomien uusien liiketoimintamahdollisuuksien ansiosta, mutta maakunta kilpailee Suomen muiden maakuntien kanssa näistä investoinneista. Heikentyvät terveyspalvelut vaikuttavat negatiivisesti yritysten investointihalukkuuteen Kymenlaaksossa.

Kymenlaakson kauppakamari näkee esityksessä suuren riskin siihen, että yritykset vertaillessaan investointikriteereitä näkevät valtion suunnittelemat terveydenhuollon heikennykset negatiivisena riskinä työvoiman saatavuudelle ja omien henkilöstöjensä terveyspalveluille, ja vievät investointinsa mieluummin muihin maakuntiin. Näin tilanne kumuloituu laajaan elinvoiman heikkenemiseen Kymenlaaksossa.

Kouvola sijaitsee Suomen turvallisuuden kannalta geopoliittisesti tärkeässä paikassa. Kymenlaakson sijainnin ja elinvoiman strateginen merkitys koko Suomelle on kasvanut ja kasvaa entisestään. Ei ole järkevää tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät maakunnan edellytyksiä pysyä vahvana rajamaakuntana. Kymenlaakson terveydenhuoltotoiminnot itärajan läheisyydessä ovat merkittävä osa kriisivalmiutta. Kouvola on Suomen suurin varuskuntakaupunki, jossa sijaitsee kaksi merkittävää maavoimien yksikköä: Karjalan prikaati ja Utin jääkäriyrykmentti. Näissä palvelee vuosittain yli 4 000 varusmiestä. Ratamon ympärivuorokautinen päivystys turvaa Pohjois-Kymenlaaksossa sijaitsevan Karjalan Prikaatin Vekaranjärven lakisääteisen sairaanhoidon varusmiehille. Myös Kaakkois-Suomen poliisilaitos käyttää Ratamon päivystystä.

Yöpäivystyksen lakkauttaminen Kouvolaassa kasvattaisi valtion taloudellisia kustannuksia. Kymenlaakson hyvinvointialue arvioi, että yöpäivystyksen lopettaminen toisi yli kahden miljoonan euron vuosittaiset lisäkulut. Kouvolan lähes 80 000 asukkaan kohdalla ensihoidon kuljetukset pitenisivät ja potilaskuljetusmäärät kasvaisivat. Kaupungin asukkaiden matka Kotkan keskussairaalaan on etäisyydeltään jopa yli 100 kilometriä. Hätätilanteessa inhimillinen kärsimys näin pitkän etäisyyden takaa on epäinhimillinen ja epätasa-arvoista. Pidämme huolestuttavana Kymenlaakson asukkaiden yhdenvertaisuuden heikkenemistä. Kansalaisten perusoikeuksien toteutuminen heikentyy, jos alueellinen eriarvoisuus palveluiden saatavuudessa lisääntyy.

Ratamokeskuksen yöpäivystys palvelee myös Kouvolan matkailuelinkeinoa ja matkailuyrityksiä sekä kesäasukkaita, Kouvolaassa on noin 7500 kesämökkiä. Pelkästään juhannuksen aikana Ratamon päivystyksessä kävi 520 potilasta.

Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön saatavuus on ollut Ratamokeskuksessa hyvä. Ratamokeskuksen yöpäivystyksen lopettaminen esityksen mukaisesti vaikuttaisi myös Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden harjoittelupaikkojen vähentymiseen, mikä heikentäisi sote-alan koulutusten vetovoimaa Kymenlaaksossa.

Kouvolan kohdalla on huomioitava teollisuuden ja rautateiden kauttakulun aiheuttamat korkeat onnettomuusriskit. Kouvola on Suomen merkittävimpiä rautateiden risteysasemia, jonka ratapihan kautta kulkee maan suurimpiin määriin lukeutuvat kemikaalikuljetukset ja samalla ratapihalla kulkee myös henkilöliikenne neljään suuntaan.

Kymenlaakson kauppakamari painottaa, että Kymenlaaksossa tulee olla jatkossakin kaksi ympärivuorokautisesti toimivaa päivystäystä, mikä takaa tasavertaiset ja laadukkaat palvelut asukkaille ja yritysten toiminnalle sekä toimintaedellytykset koko maakunnan pysymiselle asuttuna ja elinvoiman kehittymiselle suotuisaan suuntaan.

Mahdolliset muut hallituksen esitystä koskevat kommentit

-

Kommentit muista säädösmuutosehdotuksista

-

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

Palvelujen karsiminen vaikuttaisi Kymenlaakson pito- ja vetovoiman heikkenemiseen. Heikentyvät terveyspalvelut vaikuttavat negatiivisesti yritysten toimintaan eri toimialoilla ja investointihalukkuuteen Kymenlaaksossa. Kymenlaakson terveydenhuoltotoiminnot itärajan läheisyydessä ovat merkittävä osa kriisivalmiutta ja Suomen turvallisuusstrategiaa. Yöpäivystyksen lakkauttaminen Kouvolaossa kasvattaisi valtion taloudellisia kustannuksia. Esitys heikentää merkittäväällä tavalla asukkaiden yhdenvertaisuutta.

Tiivistelmä annettavan lausunnon sisällöstä

Kymenlaakson suurimmassa kaupungissa sijaitsevan Kouvolan Ratamokeskuksen ympärivuorokautisen terveydenhuollon päivystyksen lopettaminen olisi vakava, negatiivinen signaali alueen yrityksille ja Kymenlaaksoon uusia investointeja suunnitteleville tahoille. Maakunnassa toimivien noin 10 000 yrityksen merkitys alueen elinvoimalle on laajasti työllistävänä erittäin merkittävä. Kymenlaakson kauppakamari pitää esitystä Kouvolan yöpäivystyksen lopettamisesta laajana maakunnan elinvoimaan, pito- ja vetovoimaan sekä koko Itä-Suomen turvallisuuteen erittäin haitallisesti vaikuttavana virhearviona.

Kommentit sosiaalipäivystäystä koskevasta erillisestä muistiosta

-

Juura Kirsi
Kymenlaakson kauppakamari